

A VARSÓI EGYETEM MAGYAR TANSZÉKÉNEK TEVÉKENYSÉGE A MAGYARSÁGTUDAT KIALAKÍTÁSÁÉRT ÉS ERŐSÍTÉSÉÉRT

BARÁTKA AGNIESZKA, abaratka@gmail.com

VARSÓI TUDOMÁNYEGYETEM, MAGYAR TANSZÉK

ABSZTRAKT

A tanulmányomban bemutatom a varsói Magyar Tanszéket és ennek színvonalas és a magyar kultúrát közvetítő sokféle tevékenységét, vagyis azokat a programjait és projektjeit, amelyek a tanórák keretében és a tanórákon kívül lehetőséget nyújtanak a hallgatóknak az ismeretek szerzésére és/vagy elmélyítésére. Beszámolok azokról a rendezvényekről, mint pl. tudományos konferenciákról, vendégelőadásokról, film- vagy irodalmi estekről, magyar egyházi és nemzeti ünnepekkel kapcsolatban szervezett ünnepélyes tanszéki találkozókról, a tanszék által rendezett kirándulásokról, valamint épp most a „Magyar Nap” elnevezéssel szervezett projektről, amelyeknek célja a magyar szakon tanulók magyarságtudatának további erősítése.

KULCSSZAVAK: *magyarságtudat, Lengyelország, hungarológia, magyar mint idegen nyelv, projekt*

BEVEZETŐ

A magyar-lengyel kapcsolatok majdnem egyidősek a magyar nép Kárpát-medencei történetével. Századokon át számos történelmi, kulturális, személyes, valamint családi kötelék jött létre a két nemzet között. A magyarokat és lengyeleket összekötő ezeréves barátság abban is megnyilvánul, hogy Lengyelországban, ahol nincs számottevő magyar kisebbség, három egyetemi hungarológiai központ is létezik, és így három önálló egyetemi magyar szak is működik: a varsói (1952 óta), a krakkói (1989 óta) és a poznaí (1992 óta).

A Varsói Tudományegyetem Modern Filológiai Karán működő Magyar Tanszékünk fontos feladatot lát el a magyar-lengyel kapcsolatoknak (barátságnak!) a tudatos ápolásában, életben tartásában, valamint a magyarság iránt érdeklődők tájékoztatásában és képzésében, és a mindehhez eszközül szolgáló magyar nyelv tanításában. A finnugor főszak keretében a magyar szakot választó lengyel anyanyelvű hallgatóink a magyar nyelv elsajátítása mellett a magyar történelem, irodalomtörténet, nyelvészet és kultúratudomány területein mélyíthetik el tudásukat. A komplex magyar nyelvi és kulturális ismeretek átadásának célja, hogy a diplomát szerző hallgatónk nemcsak az adott ismeretekkel rendelkezzen Magyarországról, hanem fel is tudja igazán találni magát a magyar anyanyelvű környezetben. Ez azonban csak komplex (nyelvi és kulturális) képzéssel érhető el, mivel a nyelv és a kultúra nagyon összetartozó fogalmak, szinte feltételezik egymást, különösen, ha nyelvtanulásról van szó, hiszen kulturális háttérismeretek nélkül nem lehet megtanulni a nyelvet.

1. A VARSÓI MAGYAR TANSZÉK TÖRTÉNETÉRŐL

A magyar nyelv iránti érdeklődés korántsem új keletű a lengyelek körében. A magyar nyelvtanítás intézményesített keretek között nagy múltra tekint vissza Varsóban, ugyanis a varsói egyetemi magyartanítás története az 1920-as évekig nyúlik vissza, amikor a Varsói Tudományegyetemen megalakult az első magyar nyelvi lektorátus, melyet Divéky Adorján alapított, aki a magyar nyelv oktatásán kívül igen nagy hangsúlyt fektetett a magyar-lengyel történelmi kapcsolatok kutatására is. Az 1930-as években viszont (pontosan 1930-tól 1939-ig, azaz a második világháború kitörésig) Korompay Emánuel volt a magyar nyelv lektora. Őneki köszönhetjük volna az első magyar-lengyel és lengyel-magyar szótárt, sajnos a második világháború kitörése lehetetlenné tette a megjelenését. Maga Korompay pedig tragikus halált halt: 1940-ben a szovjetek kivégezték Charkov mellett. (Gizińska, 2014a, 25. old.)

Az 1948. január 31-én megkötött magyar – lengyel Kulturális Egyezmény I. cikkében foglalt egyik célkitűzés szerint Magyarország és Lengyelország kötelezték magukat arra, hogy „elősegítik egy magyar nyelvi és irodalmi vagy történelmi tanszék létrejöttét az egyik lengyel egyetemen” (Grad, 2012, 1. old.). Ennek a megvalósítása csak 1949 szeptemberében indult, amikor a Varsói Tudományegyetem újraindította a magyar nyelv lektorátusát, melynek vezetője a Varsói Magyar Kulturális Intézet akkori igazgatója, dr. Csapláros István lett. Az igazi magyar szak azonban csak három évvel később alakult meg, amikor 1952-ben a Varsói Tudományegyetem Filológiai Karának a Turkológiai Tanszék keretén belül alapították meg a Magyar Filológiai Műhelyt, és a vezetésével Jan Reychman orientalista történészt bízta meg. „Az újonnan indított magyar szaknak összesen három munkatársa volt, Reychman professzoron kívül Csapláros István, valamint a lektor tisztségét betöltő, Magyarországról kiküldött Jan Sobolewski. Az első évfolyam tízegynéhány hallgatóval indult, közöttük volt Andrzej Sieroszewski, a Magyar Tanszék későbbi professzora és vezetője, illetve Jan Ślaski, a lengyel-magyar-olasz reneszánsz kapcsolatok elismert kutatója.” (Gizińska, 2014a, 25. old.)

Jan Reychman professzor 1970-ig irányította a magyar szakot. Ez alatt az idő alatt sikerült megszerveznie már önállóan működő Magyar Tanszék oktatási és tudományos életét. Akkori sikernek tekinthető a tanszék munkatársai (Jan Reychman, Csapláros István, Andrzej Sieroszewski, Antoni Krawczykiewicz) által elkészített új és korszerű magyar-lengyel, lengyel-magyar szótár, amelyet – bár manapság már igen nehéz beszerezni – jelenleg is használnak a lengyelek és a magyarok, mivel mai napig nem került sor a felújított kiadására, így ma is a legterjedelmesebb kétnyelvű szótárnak számít.

1970-1978 között a Magyar Tanszék tanszékvezetőjének tisztségét Csapláros István töltötte be. Az ő vezetése alatt leginkább a magyar–lengyel irodalmi és kulturális kapcsolatok kutatása fejlődött, de ezen kívül nagy hangsúlyt helyeztek a Tanszék külföldi kapcsolatainak fellendítésére is, nemcsak Magyarországgal, hanem Finnországgal is. Ebben az időben indultak be a tanszéken a finn–lengyel és finnugor jellegű kutatások. 1978-ban Andrzej Sieroszewski professzor vette át a Tanszék vezetését, aki egészen 1991-ig töltötte be ezt a tisztséget. Őneki köszönhetően nagymértékben fellendült a magyar irodalom fordítása és népszerűsítése Lengyelországban, ugyanis Sieroszewski professzor mellett lengyel műfordítók egész generációja nőtt fel (Elżbieta Cygielska, Teresa Worowska, Elżbieta Sobolewska, Anna Górecka, Jolanta Jarmołowicz, Szczepan Woronowicz). 1991-től 1997-ig dr. Elżbieta Cygielska vezette a tanszéket, utána újra Sieroszewski professzort bízta meg ezzel a tisztséggel. Ezt az időszakot követően 2003-2009 között a Magyar Tanszéket dr. habil Elżbieta Artowicz nyelvész irányította, akinek a vezetése alatt a nappali tagozatos képzés mellett az esti

tagozatos magyar szakos képzés is működött, amelyekre 20-20 hallgatót vettek fel minden évben. A 2007/2008-as tanévben vezették be a magyar szakhoz hasonló finn filológiát, amivel párhuzamosan a magyar szak finnugor szakká alakult át, melyet mai napig két specializáció alkot – magyar és finn (ugyanakkor kezdődött el az észt nyelv tanítása is). Ezzel a magyar nyelv és kultúra tanítása szélesebb finnugor kontextusba lett beágyazva. 2009–2013 között Bożenna Bojar nyelvészprofesszor irányította a Tanszékét, 2014 óta viszont dr. Gizińska Csilla irodalomtörténész tölti be ezt a pozíciót. (Gizińska, 2014a, 26-27. old. és Grad, 2012, 2-4. old.)

2. A VARSÓI MAGYAR TANSZÉK JELENÉRŐL

2.1 A magyar szak jelene

Jelenleg a varsói Magyar Tanszékünk a Varsói Tudományegyetem Modern Filológiai Kara keretén belül működik, ahol a legkisebb oktatási és kutatási önálló egységnek számít. A Tanszékünknek összesen tizenhárman munkatársa van. Köztük tizenhárman a magyar és hatan a finn specializáción tevékenykednek. Ebben a tantestületben három professzor, tíz doktor, valamint két magyar, két finn és egy észt nyelvtanár van. Az oktatást mind lengyel, mind magyar ill. finn és észt ajkú oktatók végzik. Az ő tanítási munkájukat három megbízott oktató is segíti (ketten a magyar és egy a finn specializáción).

Az oktatási tevékenység mellett ugyanolyan fontos a Tanszékünkön az oktatók kutatási tevékenysége, amely minden filológiai szakterületet érint, azaz elsősorban az irodalom- és a nyelvtudományt, és ennek keretében a magyar és az összehasonlító irodalmat, a leíró és a történeti nyelvtant illetve a folklorisztikát és a műfordítást. A varsói Magyar Tanszék profiljának köszönhetően (külföldön működő magyar szak) az oktatók tanulmányi tevékenysége kiterjed még a magyar-lengyel történelmi és kulturális kapcsolatok kutatására, valamint maga a magyar kultúra és történelem, a hungarológia és a magyar mint idegen nyelvtanítás szakterületre is.

A jelenlegi varsói Magyar Tanszékét és a munkatársai tevékenységét bemutatva, nem szabad elfeledkezni a figyelemre méltó tanszéki könyvtárról, amelyik kb. 40 000 kötetével és 160 féle folyóiratával Lengyelország legnagyobb hungarikum-gyűjteményének számít. (Gizińska, 2014a, 29. old.)

A 2016/2017-es tanévben a Tanszékünknek kilenc doktorandusza van, ebből hatan a magyar (köztük egy személy magyar anyanyelvű) és hárman a finn specializáción illetve hárman az irodalom (egy a magyar és egy-egy az észt és a finn irodalom), négyen a nyelvtudomány (ketten a magyar és egy-egy a finn és az észt nyelvészet) és ketten a magyar mint idegen nyelv szakterületen kutatnak és tevékenykednek. Közülük néhányan órákat is tartanak a Tanszékünkön segítve a Tanszéki oktatóinak munkáját. Érdekes itt hangsúlyozni, hogy a doktori képzés a Modern Filológiai Kar Doktori Iskolájának programja szerint zajlik, így a Magyar Tanszéknek nincs külön magyar doktori programja.

Az alap- és a mesterképzésen tanuló hallgatóink száma kb. 170, ebből kb. 100 hallgató a magyar szakon tanul. Évente a magyar szak alapképzésére 30 hallgatót veszünk fel a kb. 120 jelentkezőből. „Ez az arány is jól mutatja, hogy Lengyelországban a magyar nyelv iránti érdeklődés nem csökkent az utóbbi években, a lengyel demográfiai csökkenés sem érintett bennünket” (Gizińska, 2014a, 27. old.). Ezért is az utóbbi öt évben emelkedett a felvételi keretszám (először 20-ról 25, majd 30 főre). A mesterképzésen az egyes évfolyamokon 6-8 hallgató tanul a magyar szakon. Ennek az alapvető oka az, hogy a hallgatóink fele abbahagyja a tanulmányait a Tanszékünkön az alapidiploma megszerzése után, és egy másik szakon tanul tovább, így a mesterdiploma megszerzése után két szak elvégzésével is dicsekedhet, ami egyre kívánatosabb a munkaerőpiacon.

2.2 A magyar szak programja

A Magyar Tanszékünk történetében különösen jelentős évnak számított a 2007/2008-as tanév, amikor bevezették a lengyel felsőoktatásban a bolognai rendszer szerint a kétszintű oktatást. Ez a változás jelentősen érintette az akkori magyar szakot. A magyar nyelv különlegessége, azaz főleg a nulla nyelvtudásról induló magyar nyelvtanítás miatt a tanulmányok öt és fél évig (tizenegy félév) tartanak most a varsói magyar szakon: négyéves, vagyis nyolc féléves alapképzés, valamint másfél éves, vagyis három féléves mesterképzés keretében.

A Tanszékünk tanterve nemcsak a filológia, hanem a hungarológia szellemében lett összeállítva, hogy nemcsak a felvett hallgatók magyar nyelvi kompetenciájának fejlesztését, ami heti 12-10-8 (az alapképzésen), illetve heti 6 órában (a mesterképzésen) történik, hanem a magyarságra vonatkozó széleskörű ismeretek elsajátítását is biztosítsa. Ezért a magyar nyelvgyakorlat, az irodalom és nyelvészeti jellegű tantárgyak mellett a hallgatók négy féléven át hallgatnak előadást magyar történelemről, és minden évfolyam tantervében szerepel hungarológiai jellegű tantárgy is, amely keretében a magyar kultúra különböző aspektusával ismerkednek meg (országismeret, népi kultúra, film- és színháztörténet stb.). A harmadik évfolyamon viszont Magyarország és Közép-Európa kapcsolattörténetéről tanulnak. Párhuzamosan összesen hat féléven át (az utolsó négy félév az alapképzésen – heti 2 órában és az első két félév a mesterképzésen – heti 4 órában) kötelező a fordítási gyakorlat, amely keretében a hallgatók a műfordítás és a szakfordítás fortélyait tanulhatják meg, valamint a szimultán tolmácsolást is gyakorolhatják (Gizińska, 2014a, 27-29. old. ill. vö. Gizińska, 2014b, 38. old.).

Az alapképzés utolsó évfolyamán irodalom illetve nyelvészeti specializáció között választhatnak a végzős hallgatók: specializációra vonatkozó szeminárium készíti fel őket a licenciátusi diplomamunka megírására. A mesterképzésen már az elejétől szintén irodalom és nyelvészeti specializáció szerint választják a főleg elméleti jellegű speciális szaktantárgyakat. A három féléves mesterképzés a szakdolgozat megvédésével zárul.

A magyar szakunk tantervét és a konkrét tantárgyak óraszámát illetve a képzés óraszámát az 1. táblázat mutatja be, amelyben az *ea.* rövidítés előadást, a *gy.* pedig gyakorlati órát jelent (– a tanulmány szerzőjének összeállítása a 2016/2017-es órarend alapján):

1. táblázat: A magyar szak tanterve

	ALAPKÉPZÉS								MESTERKÉPZÉS			
TANEGYSÉG	ÓRASZÁM											
	I. évf.		II. évf.		III. évf.		IV. évf.		I-II. félév		III. félév	
	ea.	gy.	ea.	gy.	ea.	gy.	ea.	gy.	ea.	gy.	ea.	gy.
Alapozó ismeretek: 8 kredit												
Kulturális antropológia		60										
Filozófiatörténet		60										
Nyelvi ismeretek: 83 kredit												
18 kredit												
Magyar nyelvgyakorlat		360		300		300		240		180		90
II. finnugor nyelv						120		120				
Irodalmi ismeretek: 42 kredit												
6 kredit*												
Bevezetés az irodalomtudományba	60											
Irodalmi szövegértés				60								
Magyar irodalomtörténet	60		60	60	60	60	60	60				
Kortárs irodalmi élet*										60		
Nyelvészeti ismeretek: 29 kredit												
6 kredit*												
Bevezetés a nyelvtudományba			60									
Finnugor alapismeretek			60									
Magyar leíró nyelvtan					60	60	60	60				
Magyar nyelvtörténet és a magyar nyelv történeti nyelvtan alapismeretei						30						
Kortárs nyelvészeti kutatások*										60		
Történelmi és kulturális ismeretek: 29 kredit												
6 kredit												
Magyar történelem	60		60									

Bevezetés a hungarológiába		30		30								
Magyar kultúra						60		30				
Magyarország a közép-európai perspektívából						30						
Mai magyar kulturális és társadalmi jelenségek										60		30
Filológiai-szakmai ismeretek: 10 kredit8 kredit												
Fordítási gyakorlat						60		60		120		
Más kötelező tantárgyak: 29 kredit46 kredit												
Szakdolgozati szeminárium*								60		60		30
Monográfiai előadás* (irodalmi/nyelvészeti)									60			
Idegen nyelv		120		120								
Testnevelés		60		60								
Munkahelyi biztonság és egészségvédelem	egyszeri továbbképzés											
Szellemi tulajdon védelme	egyszeri továbbképzés											
Választható tantárgyak: 10 kredit6 kredit												
Fakultatív tantárgyak	180									90		
	ea.	gy.	ea.	gy.	ea.	gy.	ea.	gy.	ea.	gy.	ea.	gy.
	I. évf.		II. évf.		III. évf.		IV. évf.		I-II. félév		III. félév	
ÓRASZÁM ÖSSZESEN:	930		930		900		750		600		180	
	ALAPKÉPZÉS								MESTERKÉPZÉS			

* a választott specializációtól (irodalom/nyelvészet) függ

A tanterv és a tanulmányok célja, hogy a már alapdiplomát megszerző hallgatónk széleskörű ismeretekkel rendelkezzen Magyarországról, irodalmáról, történelméről, kultúrájáról és természetesen magáról a magyar nyelvről erős B2 illetve C1 szinten beszélve magyarul. Párhuzamosan A2+ szinten sajátítják

el egy másik finnugor nyelvet (finn vagy észt nyelvet), valamint fakultatív, szabadon választható tárgyként vehetnek még udmurt nyelvtanfolyamot is.

A hallgatóink nyelvi kompetenciáját illetve szaktudását elősegítik a Tanszék nemzetközi kapcsolatai is. A magyar szakos hallgatóink a Tempus Közalapítvány által ajánlott és egyben klasszikus kétoldalú államközi oktatási megállapodásokban biztosított ösztöndíjakra pályázhatnak (egyetemi részképzésre vagy nyári egyetemekre). Emellett pályázhatnak még a Balassi Intézet képzéseire (hungarológiai ill. műfordítói képzésre). Az Erasmus+ program is lehetőséget nyújt fél- illetve egy éves magyarországi tartózkodásra Budapesten (az Eötvös Loránd Tudományegyetemen), Szegeden (a Szegedi Tudományegyetemen), Pécsen (a Pécsi Tudományegyetemen), valamint Győrött (a Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Karán).

Érdemes még hangsúlyozni, hogy a magyar nyelv iránt érdeklődő varsói egyetemisták, akik valamilyen okból nem felvételiztek a magyar szakra (illetve felvételiztek, de nem vették fel őket), mégis megszeretnék tanulni magyarul, a minden hallgatónak kötelező két éves idegen nyelvi lektorátus keretében beiratkozhatnak magyar nyelvtanfolyamra. Jelenleg heti 4 órában két csoportban tudnak tanulni: a kezdő, azaz A2 szint eléréséhez vezető csoportban és B1 szintű, nyelvvizsgára előkészítő csoportban. Ezeknek a csoportoknak az óráit is a Magyar Tanszék nyelvtanárai tartják. A tanórák színvonala és kellemes hangulata hozzájárulhat ahhoz, hogy az egyetemi tanfolyamra jelentkezők közt vannak, akik egy vagy két éves általános nyelvkurzus elvégzése után felvételiznek még a magyar szakra, ahol változatosabb és még színvonalasabb magyar nyelvi és hungarológiai oktatásban részesülhetnek.

3. PROJEKTEK A MAGYARSÁGTUDAT KIALAKÍTÁSÁÉRT ÉS ERŐSÍTÉSÉÉRT

3.1 A tanórák keretében

A Tanszékünknek, a profiljához illeszkedve, apró lépésekben kell a tanulni vágyó lengyelek elé tárnia a magyar nyelvi és a széleskörű hungarológiai ismereteket (vö. a magyar szak tanterve) úgy, hogy a diplomát szerző hallgatóink ne csak az adott ismeretekkel rendelkezzenek Magyarországról, hanem igazán fel is tudják találni magukat a magyar anyanyelvű környezetben pl. lengyelországi magyar közösségekben (magyar ismerősök társaságában ill. munkahelyen) vagy a magyarországi munkaerőpiacon. Ez azonban csak komplex, azaz nyelvi és kulturális képességgel érhető el, mivel mind a két fogalom feltételezi egymást, különösen, ha nyelvtanulásról van szó, hiszen kulturális háttérismeretek nélkül nem lehet megtanulni a nyelvet.

A szem előtt tartva a fentieket az oktatók ügyelnek arra is, hogy a tanórák keretében a hallgatóink nemcsak az előre tervezett tananyagba, hanem az éppen aktuális témákba is nyerhessenek betekintést. Így egészen sajátos élményt nyújtanak a lengyel ajkú magyar szakosainknak a hagyományos tanulási formában (órán) zajló, de mégis különlegesnek tekinthető tanórák. Ezt általában sokféleképpen érik el a Tanszékünk oktatói.

Az első megoldás azonos egyszerű rövid beszélgetésekkel lengyel ill. magyar nyelven. Ennek az alapvető célja a hír közvetítése és/vagy megbeszélése, épp az adott napra esett magyar ünnepekről vagy évfordulókról való megemlékezés. Gyakran a hallgatóink háttértudásának felidézését illetve a már tanultak megismétlését szolgálja.

Más megoldást jelent az adott tanórára tervezett tananyag átszerkesztése illetve megváltoztatása, ami azt jelenti, hogy a tanár, leggyakrabban a magyar nyelv-tanár, aktuális anyag (hírek, filmek, újságcikkek stb.) alapján és ezek felhasználásával felkészül az órájára, és ezzel átélhetőbbé és befogadhatóbbá teszi a tananyagot a hallgatóknak. Jó példa erre a Deák Kristóf Oscar-díjas *Mindenki* című rövidfilmjének felhasználásával elkészített magyaróra (vö. Antal, 2017), amely nemcsak a hír közvetítését szolgálta, hanem kiindulópontnak és ürügynek tartva a film vetítését a hallgatóink hallott szövegértés- és a beszédképességének, valamint a szókincsének a fejlesztését is.

A legkülönlegesebb megoldás az egész óra menetének az átszervezése, vagyis olyan óra tervezése, ami a figyelem fókuszában tartja pl. az ünnepekről ill. évfordulókról való megemlékezést. Jó példa erre a Költészet Napja alkalmából megbeszélte magyaróra, amelyre minden hallgatónak hoznia kellett a kedvenc magyar versét. Az óra a versek felolvasását és prezentálását szolgálta, párhuzamosan pedig a hallgatóink a már meglévő nyelvtudását az irodalmi szövegek felhasználásával finomíthattuk és fejleszthettük.

3.1.1 Projektoktatás

A lengyelországi felsőoktatásban felhasznált tanítási és értékelési módszereket figyelve (a filológiai szakokon) egyértelművé válik, hogy a projektoktatás nem tűnik az oktatók kedvenc oktatási stratégiájának. A hallgatók osztályozása illetve a munkájuk értékelése az órákon való részvétel, a tesztek, zh-k, vizsgák (írásbeli illetve szóbeli), valamint féléves dolgozatok (esszék) alapján történik. Ez hasonlóan néz ki a magyar szakunkon is.

Ennek ellenére pár évvel ezelőtt a fordítási gyakorlat keretében, az egyik tanárunk (Alexandra Dusza, magyar hites fordító és tolmács) irányításával és segítségével a hallgatóink közös projekt formában készültek a 2012-es magyar alkotmány lengyel nyelvre való fordításával. A projekt célja az új magyar alaptörvény lefordítása és publikálása volt (ez az utóbbi is sikerült), de párhuzamosan az alkotmány szövege tananyagnak is számított a jó szaknyelv elsajátítását szolgáló tantárgyon.

Jelenleg egy tanszéki óraadó (a Tanszék doktorandusza, e tanulmány szerzője) az általa tartott gyakorlati órán (Magyar irodalomtörténet: az ősköltészettől a felvilágosodásig) próbálja úgy szervezni a másodéves hallgatóink munkáját, hogy az egész tanéves előadáson és gyakorlaton elhangzott tanulandók alapul szolgáljanak a hallgatóinknak az éves projektjeik elkészítésében. Így a hagyományos zh-k (külön-külön minden tanult irodalmi korszakból) megírása mellett a hallgatóink négy személyes csoportokban (összesen öt csoportban) készülnek még az általuk megfogalmazott és hasonló érdeklődési körük szerint kiválasztott témák feldolgozásával és prezentálásával. Háromszori konzultáció nyújt nekik lehetőséget megbeszélni a tanárral az épp aktuális teendőiket, visszajelzést biztosít arról, hogy jó irányba haladnak-e. Mivel a 2016/2017-es tanévben először dolgoznak ezzel a módszerrel, és a projektek bemutatása sem került még napirendre, nehéz értékelni az oktató által választott tanítási és értékelési stratégiát, de már most megfigyelhető a hallgatóink motiváltabbá, kezdeményezőbbé, aktívabbá válása, a kreativitásuk, a kommunikációs és ismeretszerzési képességük, valamint problémamegoldó és analitikus gondolkodásuk fejlesztése. A minden héten lévő órán viszont érezhető másfajta tanár-hallgató viszony kialakítása (sokkal demokratikusabb légkör), a kooperáció javulása, az egymástól történő tanulás vágya, örömteli együttműködés. Párhuzamosan figyelemre méltó a hallgatóink kutatási vágya, ami feltételez több információhoz való jutást és több ismeretsajátítást, ami végeredményben elmélyíti a magyarságra vonatkozó tudásukat. Mindez elérése viszont kívánatos, főleg a régi

magyar irodalom tanítása szempontjából, amit a hallgatóink többsége „teljesen elavultnak, haszontalannak és nehéznek tart” (Kowalczyk, 2005, 113. old.).

3.2 A tanórán kívüli projektek

Külön említést és nagyobb figyelmet érdemelnek a tanórai kereteken kívüli ismeretszerzési „tereppek”. Ezek kétfajtájúak lehetnek: egyrészt tudományos jellegű programok, másrészt nem tudományos, inkább ismeretterjesztő jellegűnek számított, néha még szórakoztató programok is.

3.2.1 Tudományos programok

A Tanszékünk tudományos tevékenysége, amely a tanórákon kívül lehetőséget nyújt a hallgatóinknak az ismeretek szerzésére és/vagy elmélyítésére, többféle jellegű programot foglal magában, de a legfontosabbak köztük a vendégelőadások és a Tanszékünk által szervezett tudományos konferenciák.

Ezenkívül említést érdemelnek még azok az előadások és foglalkozások, amiket már pár éve a Tanszékünk oktatói (dr. Anna Grzeszak és dr. Szymon Pawlas) az egyetemi Tudományok Fesztiválján tartanak. A fő céljuk a magyar nyelv különlegességének és szépségének bemutatása interaktív és játékos formában, nagyobb érdeklődés keltése a magyar nyelv iránt, valamint a magyarság „titkai” feltárása, mint pl. a rovásírás prezentálása, a lengyel közönség előtt. Néha rövid bemutató magyarórákon is részt vehetnek az érdeklődő középiskolások. Igaz, hogy a Fesztivál tudománynépszerűsítő programjai (bemutatók, foglalkozások, előadások, továbbképzések, vetélkedők stb.) a lengyel főváros lakóit, főleg fiatal lakóit célozzák meg elsősorban, de ezek között a fiatal varsóiak között, akik részt vesznek a Tanszékünk oktatói által tartott különórákon, adódnak a leendő hallgatóink is.

A Tudományok Fesztiváljához hasonló jellegű, de rövidebb és kisebb közönséget vonzó programot 2016-ban szervezték meg a magyar és a finn szak fiatal oktatóink a *Niezwykłe przypadki języków ugrofińskich* (*Finnugor nyelvek különleges esetei*) címmel. Az egy napos program keretében betekintést nyerhettek a résztvevők a magyar, finn, észt és udmurt nyelv különlegességébe. Mindez szintén interaktív, játékos formában zajlott.

3.2.1.1 Vendégelőadások

A Magyar Tanszékünk minden tanévben finn, észt és természetesen magyar vendégelőadókat is fogad, akik érdekes nyelvészeti, irodalmi, történelmi vagy kulturális témakörökben tartanak előadásokat, szemináriumokat, illetőleg szakmai pl. műfordítói foglalkozásokat. A vendégelőadóink többsége magyarországi (pl. budapesti, szegedi, pécsi, győri) illetve szlovákiai (pl. nyitrai, rév-komáromi) egyetemi oktatók, kutatók, akik közül néhányan rendszeresen jönnek és előadnak a varsói magyar szakosainknak (ebből a szempontból említésre méltó az ELTE Lengyel Filológiai Tanszékének az oktatóival való együttműködés). Az is előfordul, hogy egy vendégoktatónk több előadást is tart külön-külön csoportoknak illetve hasonló

témakörben tart előadást magyarul a már magyarul beszélő hallgatóinknak (a harmad- és negyedéves ill. a mesterképzésre járó hallgatóinknak) és külön lengyelül is az első- és másodéves hallgatóinknak, akik még nem sajátították el a magyart azon a szinten, hogy tudják követni a magyar nyelvű előadást. A többi vendégünk között viszont voltak még pl. magyar költők, a magyar irodalom műfordítói, magyar néptáncosok, illetve lengyelországi kutatók, újságírók, akik a magyarsággal kapcsolatos témákkal foglalkoznak. Az utolsó öt tanévre, azaz a 2012/2013-as tanévtől kezdve a 2016/2017-es tanévig tartó időszakra való tekintettel elmondható, hogy körülbelül 30 magyar illetve lengyel nyelvű vendégórát szerveztünk a Tanszékünkön a magyar szakos hallgatóinknak – ezeknek a listáját a 2. táblázat mutatja be.

2. táblázat: A magyar szak vendégelőadói (a 2012/2013-as és 2016/2017-es tanév között)

VENDÉELŐADÓ	TÉMA
Prof. Ring Éva (ELTE)	- <i>A galíciai felkelés terve és a magyar-lengyel együttműködés 1790-1798</i> - <i>Karl von Zinzendorf gróf utazása Galiciában és Lengyelországban (1774)</i>
Alexa Károly (irodalomtörténész)	- <i>Klasszikus magyar művek posztmodern olvasata</i> - <i>Gondolatok a magyar kultúra kódjainak kérdésköréről</i>
Százak Tanácsa tagjai: - Dr. Szijártó István (elnök) - Prof. Kováts-Németh Mária (egyetemi magántanár) - Gyimesi János (kosárlabda mesteredző) - Dr. Németh Ferenc (borbíró)	- <i>Anyanyelvünk tiúndérkertje - nemzeti fennmaradásunk záloga</i> - <i>A jó nevelés a legjobb nemzetpolitika</i> - <i>A küzdés nemesíti a lelket</i> - <i>Magyar őstörténet</i>
Dr. Wojciech Frazik (Nemzeti Emlékezet Intézete)	<i>Wacław Felczak – życie i dzieło [Wacław Felczak – élete és műve]</i>
Ruff Alexandra Timár András	<i>Néptánc és népzene (+ táncház)</i>

(Csillagszemű néptáncgyűttes)	
Dr. habil Ráduly Zsuzsanna (ELTE)	- <i>Eponimy w polskim i węgierskim</i> [<i>Eponímák a lengyelben és a magyarban</i>] - <i>Eponímák a magyar és a lengyel divatterminológiában</i> - <i>A mai magyar reklámn nyelv</i> - <i>Język reklamy</i> [<i>Reklámn nyelv</i>]
Dr. Németh Zoltán (Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem)	- <i>Hálózatelmélet és irodalomtudomány</i> - <i>A posztmodern irodalom</i> - <i>Álnév és maszk a kortárs</i> - <i>Közép-Európa és a kisebbségi irodalom kérdései</i>
Dr. Bárczi Zsófia (Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem)	<i>Határ- és identitáskérdések az 1920-1930-as évek szlovenszkói prózában</i>
Teresa Worowska (műfordító)	<i>Műfordítás titkai + Műfordítási gyakorlatok</i>
Prof. Szajbély Mihály (Szegedi Tudományegyetem)	<i>Csáth Géza</i>
Dr. Gyalóky Zoltán (Varsói Tudományegyetem)	<i>Paweł z Lewoczy</i> [<i>Lőcsei Pál mester</i>]
Jarosław Giziński (újságíró) prof. Kiss Gy. Csaba (Magyar Tanszék)	<i>Kwestia uchodźców</i> [<i>Menekültügy</i>] (beszélgetés)
Dr. Dorota Dziewońska-Kiss (ELTE)	- <i>Konceptualizacja pojęcia <życie> i <śmierć> w języku polskim i węgierskim</i> [<i>Az <élet> és a <halál> fogalom konceptualizációja a lengyel és a magyar nyelvben</i>] - <i>Frazeologia, mint kutatási terület</i>
Dr. Z. Varga Zoltán (Pécsi Tudományegyetem)	<i>Az irodalmi napló a modern magyar irodalomban: egy műfaj újra felfedezése. Csáth Géza, Füst Milán és Márai Sándor naplói</i>

Dr. Szalkai Gábor (ELTE)	<i>Erdély: a román-magyar határon zajló turizmus</i>
mai magyar költők: - Izsó Zita - Kabai Lóránt - Lesi Zoltán	<i>Mai magyar költészet és műfordítás</i> (beszélgetést Kellermann Viktória és Szöllőssy Balázs vezetett)
Andrzej Kowalak (KLTE PhD hallgatója)	<i>Stanisław Janicki i „Więści Polskie” [Stanisław Janicki és „Więści Polskie” folyóirat]</i>
Prof. Paul Gradwohl (Université de Lorraine, Nancy)	<i>Magyarország és Közép-Európa</i>

3.2.1.2 Konferenciák

Az oktatói tevékenység mellett nagy hangsúlyt fektetünk a tudományos kutatásra is, az irodalomtudomány, nyelvészet, történelmi és kulturális kapcsolatok kutatása terén. A Tanszékünk munkatársai és doktoranduszai számos tanulmányt (komparatistikai jellegű is) jelentetnek meg lengyel, valamint magyar folyóiratokban. A tudományos tevékenységünk szerves része a lengyelországi és magyarországi konferenciákon való részvétel. Maga a Tanszék is aktív a konferenciák szervezésében. Az elmúlt öt tanévre való tekintettel elmondható, hogy majdnem minden tanévben szerveztünk egy tudományos konferenciát, amely a magyar szakos hallgatóinknak különleges ismeretszerzési „terepnek” számít. Részletesebb információkat a 2012/2013-as és a 2016/2017-es tanév között szervezett konferenciáinkról a 3. táblázat mutat be.

3. táblázat: A magyar szakosokat érintő Tanszék által szervezett konferenciák

IDŐPONT	KONFERENCIA TÉMÁJA	RÉSZLETESEBB INFORMÁCIÓK
2012. nov. 29-30.	<i>„Lengyel, magyar – két jó barát” Irodalom, nyelv, történelem, kultúra</i>	- jubileumi konferencia a Magyar Tanszék fennállásának 60. évfordulója alkalmából, - a konferencia tiszteletbeli védnöke Gyuresík Iván, Magyarország nagykövete, - kétnapos nemzetközi konferencia, - irodalomtudományi, nyelvtudományi, történelmi és kultúrtudományi szekciók: 56 előadás

2014. nov. 6.	<i>Madách Imre Szimpózium</i>	- a drámaíró halálának 150. Évfordulója alkalmából, - egynapos magyar-lengyel konferencia, - 8 előadás, - párhuzamosan <i>Az ember tragédiája</i> új fordításának bemutatója és Jankovics Marcell <i>Az ember tragédiája</i>-ja című filmjének vetítése
2015. okt. 28-29.	<i>A nyelvtörténet kutatóinak tudományos találkozása</i>	- a lengyelországi nyelvtörténészek ciklikus konferenciája, amelynek harmadik szervezését a Tanszék vállalta, - kétnapos országos konferencia, - 23 előadás, köztük 4 magyar nyelvről és 1 finn nyelvről
2015. nov. 25-26.	<i>„Az irodalom nem más, mint az emberi kapcsolatok elembertelenedése ellen tenni”</i>	- Kerényi Grácia emlékkonferencia, - kétnapos magyar-lengyel konferencia, - témakörök: a magyar-lengyel irodalmi recepció és a műfordítás elméletben és gyakorlatban, - 15 előadás, - párhuzamosan kerekasztal-beszélgetés Kerényi Gráciáról és a lengyel fiatal fordítók fordításainak bemutatása

Említésre méltó, hogy a *Madách Imre Szimpózium* valamint Kerényi Grácia emlékkonferencia szervezését a Magyar-lengyel nem-kormányzati együttműködési Program keretében elnyert pénzügyi támogatásával sikerült lebonyolítunk. 2017-ben új konferenciaprojekttel pályáztunk reménykedve, hogy az említett program támogatásával a 2017/2018-os tanév őszi félévében az *ŐK! A MÁSSÁG képe a magyarok és a lengyelek nyelvében, irodalmában, kultúrájában és művészetében* elnevezésű magyar-lengyel tudományos konferencia valósul meg (e tanulmány publikálásakor a pályázat eredményéről nem kaptunk értesítést).

Összefoglalva hangsúlyozni kell, hogy a fent felsorolt konferenciák a magyar szak szempontjából fontosak, ezért kerültek említésre. Ezzel párhuzamosan a Tanszékünk finnugor profiljával kapcsolatban szervezésre kerülnek Varsóban külön konferenciák, amelyek figyelem fókuszában a finn illetve észt irodalmat és nyelvet tartják.

3.2.2 Nem tudományos jellegű programok

A Magyar Tanszékünk tevékenységében olyan programok is fegyelemre méltók, amelyek inkább ismeretterjesztő jellegű rendezvényeknek nevezhetők illetve szórakoztató programoknak. Kétségkívül a különélőadásokhoz és a konferenciákhoz hasonlóan ezek is nagyszerű lehetőséget nyújtanak a magyar szakos hallgatóinknak az ismeretek szerzésére és/vagy elmélyítésére, de párhuzamosan fontos szerepet játszanak a varsói hungarológiai közösség összekovácsolásában. Többféle programokról lehetne itt beszámolni, de a legfontosabbak a következők: az ünnepekkel kapcsolatos ünnepélyes megemlékezések, film- és irodalmi estek, valamint a tanszéki kirándulások is.

Annak ellenére, hogy nem a Tanszékünkön zajlanak a találkozások, említésre méltó Gecse Adrienn, Varsóban tartózkodó és tevékenykedő a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasa által szervezett Magyar Klub, amelynek fő célja a varsói magyarok és magyarul tanuló lengyelek összekovácsolása. Az egyik varsói kocsmában összegyűlő fiatalok kötetlen körülmények között beszélgethetnek magyarul bármilyen őket érdeklő témáról, tanulhatnak a többiektől stb., azaz közvetlenül megismerkedhetnek nemcsak az itteni magyarokkal, de a magyar kultúrával is.

3.2.2.1 Ünnepélyes megemlékezések

A magyar szakunk mindennapjait ünnepi műsorok tarkítják. A Tanszékünk magyar nyelvtanárai minden évben különféle összejöveteleket, ünnepségeket szerveznek. Kettő közülük már igazi szokássá vált a Tanszékünk életében: a karácsony előtti rendezvény és a március 15-i megemlékezés.

A tanszéki karácsonyest ünnepsége különös eseménynek számít minden évben. Évről évre az elsőéves magyar szakos (és finn szakos, mert az ünnepséget mind a két szakág együtt tartja) hallgatóinknak nagyobb felkészüléssel jár, mivel az ő feladatuk a karácsonyi műsor elkészítése és bemutatása. Így az egyik délután a Tanszékünk viszonylag kis közössége összegyűlik a legnagyobb teremben megnézni a nyelvtanáraink segítségével feldolgozott, sokszor magyar-lengyel humorral fűszerezett ünnepi műsort. A 2016-os karácsonyest különleges hangulatát Damian Kaleta, a Tanszékünk doktorandusza által vezetett tanszéki kórus fellépése teremtette. A rendezvény felépítése a vezető tanáraink és a hallgatóink kreativitásától függ, de mondható, hogy népszerűek pl. a karácsonyi ünnepek témakörével kapcsolatos vetélkedők és az ünnepi műsort követő lengyel, magyar és finn karácsonyi énekek és dalok közös éneklése. Az estet mindig egy lengyel és magyar ízekben gazdag fogadás zárja, amely szervezéséhez – szokás szerint – minden tanárunk és hallgatónk hozzájárul valami finomat hozva.

Hasonló ünnepélyes körülmények között minden évben, március 15-e táján szervezünk a Tanszékünkön ünnepélyes rendezvényt az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emlékére. Aznap minden magyar szakos hallgatónk és tanárunk kokárdát visel. A másod- illetve a harmadéves hallgatóink szintén egy látványos műsorral szoktak készülni. Az előadásukban megemlékeznek az akkori eseményekre. Mindezt Petőfi verseinek és a forradalmi kiáltvány szavalása vagy felolvasása, a *Nemzeti dal* közös szavalása vagy éneklése, valamint a tanszéki kórus fellépése színesíti.

3.2.2.2 Film- és irodalmi estek

Mondható, hogy minden félévben legalább egy-két magyar filmestet szerveznek a Tanszékünkön. Ezek lebonyolítását az utolsó két tanévben a Tanszékünkön tevékenykedő a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasai, azaz Csordás Emőke a 2015/2016-os és Gecse Adrienn a 2016/2017-es tanévben vállalták. Utoljára Bacsó Péter *A tanú* című 1969-es alkotásának a vetítésére került sor. Az előző években hasonló formában – gyakran figyelemfelkeltő plakáton vagy a tanszéki internetes fórumon meghirdetve, a Tanszékünk egyik tantermében – vetítették pl. (a teljesség igénye nélkül csak néhány címet szeretnék említeni) Goda Krisztina *Szabadság, szerelem*, valamint a *Kaméleon*, Antal Nimród *Kontroll*, Reisz Gábor *Van valami furcsa és megmagyarázhatatlan* című filmjét.

A szokványos tanszéki filmvetítések mellett időnként rendkívüli „filmestekre” is kerül sor, amelyekre az oktatók felhívják a hallgatók figyelmét. Ezek már nem a Tanszékünkön, hanem egy varsói moziban (a Kino Muranówban) történnek a Magyar Filmtavas elnevezésű párnapos filmfesztivál keretében, amikor a hallgatóinknak lehetőségük van nemcsak megnézni a legjobbnak tartott legújabb magyar filmeket, hanem részt venni a filmrendezőikkel való találkozásokon, beszélgetéseken is.

2016. november 28-án a Magyar-lengyel nem-kormányzati együttműködési program keretében elnyert pénzügyi támogatásával az „*Állunk a határon ...*”. Az 1956-os forradalom a lengyelek emlékezetében elnevezésű irodalmi estet szerveztük. Ezzel a programmal a Magyar Tanszékünk aktívan bekapcsolódott a 2016 májusában indult lengyelországi magyar kulturális évad rendezvénysorozatába, s egyben méltóképpen megemlékezett az 1956-os forradalom évfordulójáról. A rendezvény fő célja az volt, hogy lengyel íróknak, költőknek a magyarországi 56-os eseményekkel kapcsolatos műveiből tartsunk a Tanszéken felolvasói estet, hiszen minden magyar szakos hallgatónknak közismert tény, hogy szinte alig volt jelentősebb lengyel gondolkodó, aki ne reagált volna valamilyen formában a magyarországi eseményekre. Az ünnepélyes megemlékezésünkön a következőkre került sor: az 1956-os forradalomról szóló és a hallgatóink által készített műsor bemutatására, az irodalmi alkotások (versek, napló- és esszé-részletek) felolvasására – a meghatározott dramaturgia és a dinamikusabb előadás érdekében egy színész is segített a programban. Ezenkívül kerekasztal-beszélgetésre a forradalom jelentőségéről. Továbbá az októberi évforduló alkalmából a Tanszékünk megjelentett egy tudományos kötetet is, amely a varsói Magyar Tanszék által 2006-ban szervezett 1956-os konferencia anyagát, valamint az akkori hallgatóinknak a korabeli sajtóvisszhangra vonatkozó kutatásait tartalmazza. A kötet 2006-os anyagát mai tanulmányok is kiegészítették. Ennek a kötetnek a bemutatására épp az irodalmi est keretén belül került sor.

Ezzel az irodalmi esttel a Tanszékünk, amely mindig is nagy hangsúlyt fektetett a magyar és a lengyel kultúra kapcsolatainak ápolására, továbbra is ezt a célt szolgálta felidézve az 56-os eseményeket, megidézve a kor hangulatát és egyben tükrözve a korabeli lengyel értelmiség viszonyát a magyar forradalomhoz.

3.2.2.3 Tanszéki kirándulások

Annak érdekében, hogy nemcsak a magyar kultúra, hanem a magyar-lengyel kapcsolatokról való tudás valóban megelevenedjen, a Tanszékünk eddig két alkalommal szervezett kirándulást Lengyelország déli területére (közeljövőben a Felvidékre, később Erdélybe szeretnénk tanulmányi kirándulást szervezni).

Az első kirándulásra 2015-ben (2015. június 26-29.) került sor. Négy napos tanulmányi kirándulásunk fő célja a Délkelet-Lengyelország magyar nyomainak nyomon követése volt. Így a következő településeket látogatták meg a résztvevők – a teljesség igénye nélkül csak a legfontosabbakat sorolom fel (zárójelben a

magyar vonatkozású helyeket is megadom): Łańcut, Jarosław (a Magyar utca és a Magyar-lengyel barátság szobra, valamint domonkos kolostor), Sanok, Przemyśl (a przemysli erőd, a Przemyśli Föld Múzeuma), Jaśliska (a középkori borkereskedelmi útvonalon található település), Odrzykoń (Kamieniec – Balassi család vára), Zydranowa (a Névtelen Honvéd sírja), Łużna (a legnagyobb lengyelországi I. világháborús katonai temető – a magyar parcella), Krosno (a Magyar utca, a magyar kapu), Tarnów (Bem József szülővárosa: Bem tábornok mauzóleuma, Bem szobra, valamint a székelly kapu, Petőfi szobra), Biecz.

A második alkalommal (2017. április 29-e és május 4-e között) a lengyelországi és a szlovákiai Szepes és Árva területének a meglátogatását tűztük ki célul. A kirándulásunk programjában a következő települések szerepeltek: Dębno (Wesselényi Ferenc vára), Frydman (borpincék), Trybsz (Szent Erzsébet templom), Jurgów, Vöröskolostor, Podolin, Ólubló, Ószandec („Szent Kinga városa”), Czorsztyn (Czorsztin vára), Niedzica (Nedec vára), Kacwin, Oravka (fatemplom), Zubrzyca Górna (szkanzen), Podwilk (Divéky Adorján szülőfaluja).

A fentiekben bemutatott kirándulásokat dr. Marcin Grad, a Tanszékünk abszolvense és adjunktusa és a hallgatóink szervezésében sikerült lebonyolítani. A résztvevők közt nemcsak hallgatóink, hanem tanáraink is voltak, így a pár napos utazások ideális lehetőséget nyújtottak egyrészt a tanulásra, a magyarsággal kapcsolatos ismeretek megszerzésére illetve elmélyítésére, másrészt viszont a tanszéki közösségünk összekovácsolására (főleg az esténként zajlott összejöveteleknek köszönhetően, amikor közösen énekeltünk közismert magyar nótákat, valamint a hallgatóink vagy a tanáraink az egyetemen uralkodónál kötetlenebb körülmények között prezentálták az általuk készített, a kirándulás témájával kapcsolatos, azaz a meglátogatott helyek magyar vonatkozásait bemutató kiselőadásokat).

3.2.3 A Magyar Nap elnevezésű projekt

A 2017. május 26-ára tervezett Magyar Nap a Varsói Tudományegyetem Magyar Tanszékének és Varsói Magyar Kulturális Intézet közös projektje, amelynek fő célja a lengyelországi (varsói, krakkói és poznańi) hungarológiai központok összekovácsolása. Ezzel a projekttel is, amely a Tanszékünk oktatójának (Antal Mónika, magyar nyelvtanár), doktoranduszának (Barátka Agnieszka, e tanulmány szerzője) és a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasának (Gecse Adrienn) közös kezdeményezése, a varsói Magyar Tanszék aktívan kívánt bekapcsolódni a 2016 májusában indult és a 2017 végéig tartó lengyelországi magyar kulturális évad rendezvénysorozatába. Mindezeknek érdekében a projektünk országos jellegű, és több érdeklődési körben vonzza a lengyelországi magyar szakos hallgatókat illetve a magyar kultúra iránt érdeklődőket, sőt nemcsak terjeszteni kívánja a magyar kultúrát Lengyelországban, hanem a varsói, krakkói és poznańi magyar szakosok aktivizálását célozza a Varsóban tervezett Magyar Nap szervezésének és ünneplésének alkalmából.

Figyelem fókuszában tartva a fentieket a következő versenyek kerültek meghirdetésre:

- *Az én Magyarországom* című fotópályázat, amelyre minden lengyelországi magyar szakos hallgató maximum öt fényképet nevezhet be tetszőleges tematikában (tájkép, város, emlékmű stb.) és a szabályzatban meghatározott formában (megfelelő formátumú és felbontású és megfelelő leírással). A beküldött fényképeket négy személyes zsűri (a projekt szervezőbizottság, a Tanszékünk – egy tanár és egy hallgató – és a Magyar Intézet képviselője) értékeli majd ki. A zsűri által legjobbnak ítélt képek bemutatásra kerülnek *Az én Magyarországom* című fotókiállításon, melyre a 2017. május 26-án szervezett Magyar Nap elnevezésű rendezvény keretén belül kerül sor. Ezen kívül a három legjobb kép szerzőire (könyvj)utalmak várnak.

- Arany János-szavalóverseny, amelyet Arany János születésének 200. évfordulója tiszteletére szervezünk. Minden versenyzőnek két Arany-verset, ill. versrészletet kell szavalnia (memorizált formában): az egyik kötelező (*Toldi. Első ének*, 8.-10. és 13.-14.), a másik szabadon választott mű (lírai művek, balladák, epikus művek, ill. azok részletei). A szabadon választott mű időtartama nem lehet több 10 percnél. Első körben mindhárom lengyel Magyar Tanszék helyi versenyekben kiválasztja a legjobb három-három képviselőt, akiket beneveznek a varsói döntőbe. A szavalóverseny országos döntőjére a 2017. május 26-án szervezett Magyar Nap elnevezésű rendezvény keretén belül kerül sor. A versenyző hallgatók szavalását négy személyes zsűri értékeli ki és jutalmazza.
- a főzőverseny, amely főleg a varsói magyar szakos hallgatóink részvételét célozza. A versenyre egyénileg és csapatban lehet jelentkezni. A versenyzők népszerű magyar ételek készítésével benevezhetnek, azaz egy levessel (gulyáslevessel vagy halászlével) és egy második fogással (túrós csuszával) vagy desszerttel (pogácsával vagy zserbóval). Az otthon elkészített ételeket a 2017. május 26-án szervezett Magyar Nap elnevezésű rendezvény keretén belül kerülnek bemutatásra és kóstolásra. A helyszínen zsűri és a közönség szavazatai alapján díjazzuk majd a legfinomabb ételek készítőit.

A fentiekén kívül a Magyar Nap elnevezésű rendezvény napján a következőket is szervezzük: egy külön előadást a magyar gasztronómiáról, a kecskeméti Zoord zenekar fellépését és azt követő táncházat, amivel zárni kívánjuk az egész napos programot.

E tanulmány publikálásakor a fenti projekt csak szervezési fázisban van, így nem lehetséges részletesebben beszámolni róla.

3.3 Hallgatói kezdeményezések

A Magyar Tanszékünk magyarságtudat kialakítását és erősítését szolgáló tevékenységéről szólva nem szabad elfeledkezni mindazokról a projektekről, amelyek, bár a hallgatóink kezdeményezései, ugyanazt a célt szolgálják, új ismeretszerzési „terepeket” teremtenek, és párhuzamosan jól bizonyítják a Tanszékünk oktatási munkájának és az oktatóink törekvéseinek a sikerét és folytatását.

Már 2014-ben a Tanszék hallgatói azzal az ötlettel jelentkeztek, hogy létre szeretnének hozni egy magyar-lengyel folyóiratot, vagyis egy korábbi (2010-ben) félbemaradt kezdeményezést szeretnének felújítani. A folyóirat címe *Magyazyn* – a ‘magyar’ és a ‘magazin’ szavakból jött létre. Az első három szám nyomtatásban jelent meg, aztán on-line kiadásban tették közzé a következő két számot, de 2016. szeptember 1-je óta már csak az interneten böngészhetik a magyar kultúra iránt érdeklődő olvasók a *Magyazynt* (<http://www.magyazyn.pl/>). A rovatok (Hírek, Történelem, Politika, Interjúk, Kultúra, Nyelv, Turizmus, Gasztronómia – ezekben lengyel nyelvű írások jelennek meg, valamint a Magya(r)zyn című rovat – azoknak, akik magyarul akarnak olvasni és tanulni) és a cikkek (hetente megjelenik egy írás) száma bizonyítja, mennyire nagy lelkesedéssel szerkesztik.

Ugyanebben az évben (2014. november 18. és december 19. között) a Varsói Tudományegyetem Modern Filológiai Karának az épületében kiállításra kerültek a Tanszékünk egyik hallgatójának a fényképei, amelyek a hallgató, Michał Gralewski budapesti utazásának gyümölcsei. A *Halló, itt BudaPest!* című fotókiállítás nagy érdeklődést keltett nemcsak a magyar szakosaink, hanem más filológia szakosok körében is. Egy évvel később (2015 decemberében) Michał Gralewski új kiállítással készült, az akkor aktuális és sokat vitatott menekültügyben.

2016. május 14-én késő este (20 órakor) a Varsói Magyar Kulturális Intézetben elkezdődött a Múzeumok Éjszakája alkalmából szervezett programsorozat, amelynek az ötletét és a lebonyolítását a hallgatóinknak köszönhattuk. Nagyon jól sikerült nekik igazi magyaros vendégszeretetet idéző hangulatot varázsolni az Intézet épületében. Különböző kis előadásokkal (pl. Magyarország történelméről, magyar nyelv különlegességéről), magyar nyelvórákkal, kvizekkel, magyar háttérzenével és magyar specialitásokkal várták a magyar kultúra iránt érdeklődő lengyeleket.

ÖSSZEFOGLALÁS

A tanulmányban igyekeztem bemutatni egy nagy múltú, kiemelkedően színvonalas, eleven kultúraközvetítő intézmény tevékenységét és a magyarságtudat kialakulását és erősítését szolgáló misszióját. Lengyelországban a legrégebbi hagyományokra visszatekintő és egyben a legnagyobb külföldi hungarológiát oktató műhelynek számító a Varsói Tudományegyetem Magyar Tanszéke, valamint a működése és többféle jellegű tevékenysége felhívja a figyelmet arra, hogy a külföldön történő a magyar nyelv és kultúra ápolásának és terjesztésének alapvető feltétele a lelkiismeretes munka és más számos kezdeményezés. Ezen kívül sokrétű tevékenységhez szükséges még szerteágazó kapcsolati hálózat és hatékony intézményközi együttműködés is.

IRODALOMJEGYZÉK

Antal, M. (2017): *Deák Kristóf Mindenki c. filmje (feladatlap)*, Őrszavak 2016/tél – 2017/tavaszi [online]. [http://www.magyarutca.org/nyeomszsz/orszavak/pdf/Antal%20Monika,%20Deak%20Kristof%20Mindenki%20c.%20filmje%20\(feladatlap\).pdf](http://www.magyarutca.org/nyeomszsz/orszavak/pdf/Antal%20Monika,%20Deak%20Kristof%20Mindenki%20c.%20filmje%20(feladatlap).pdf) (2017.04.29.)

Antal, M. (2007): *Az esti tagozatos magyar szakos képzés módszertani és hatékonysági kérdései a Varsói Tudományegyetemen*, THL2 2007/1-2 [online]. <http://epa.oszk.hu/01400/01467/00003/pdf/130-133.pdf> (2017.05.03.)

Gedeon, M. (2010): *Magyar tanítás Varsóban*, Őrszavak 2010/tavaszi [online]. <http://www.nyeomszsz.org/orszavak/pdf/GedeonVarso.pdf> (2017.04.29.)

Gizińska, C. (2014a): *Magyar sziget Varsóban – a Varsói Egyetem Magyar Tanszéke*. In. Vendégoktatói Hálózat 30 (szerk.: Takács-Majzer Mónika), Balassi Intézet, Budapest, 2014, p24-29.

Gizińska, C. (2014b): *Wielkie możliwości małych języków. Nauczanie języka węgierskiego oraz innych języków ugrofińskich w Polsce na różnych poziomach kształcenia*, Języki obce w szkole, Warszawa 2014/4, p37-42.

Grad, M. (2012): *A Varsói Tudományegyetem Magyar Tanszékének története*, Őrszavak 2012/tél [online]. http://www.nyeomszsz.org/orszavak/pdf/08_marcin_grad.pdf (2017.05.03.)

Sieroszewski, A. (1998): *A magyar filológia felsőfokú oktatása Lengyelországban*. In. Magyar mint idegen nyelv. Hungarológia. Tankönyv és szöveggyűjtemény (Szerk.: Giay Béla – Nádor Orsolya), Budapest, 1998, p215-217.